

Miroslav Mihaljišin

Banjalučki manifest hiperrelativizma

Publikovano -Urbi et Orbi: 1. aprila 2009.

Cijena

2.50 KM, 78 Рубль, 1,30 €, 2,90 \$, 1,10 £

Miroslav Mihaljišić

Banjalučki manifest hiperrelativizma

*Mutanti, hiperrelativisti i mangupi, svi u jedan stroj!
Bauk kruži Evropom, bauk hiperrelativizma.*

Sadržaj:

<i>Uvod u hiperrelativizam</i>	<i>...2</i>
<i>Ko su hiperrelativisti</i>	<i>...6</i>
<i>Deset teza hiperrelativizma</i>	<i>...8</i>
<i>Pet savjeta za vježbanje hiperrelativizma</i>	<i>...14</i>

Napisano u Banjaluci

Publikovano -Urbi et Orbi: 1. aprila 2009.

Banja lučki manifest hiperrelativizma

I Uvod u hiperrelativizam

Bauk kruži Evropom, bauk hiperrelativizma.

Sadašnji stepen razvoja ljudskog društva možemo nazvati **hiperkapitalizmom**. Hiperkapitalizam je nastao kao posljednji stadij i simbioza imperijalizma i socijalizma. Klica ove simbioze nastala je u prošlim sistemima, a svoju sadašnju formu duguje modernim tehnologijama i svjetskoj ekonomskoj krizi.

Odnosi između ljudi nisu više određeni samo pripadnošću klasi, već i njihovim odnosom prema tehnologiji. U odnose među ljudima sve više se upliću i mašine. Stvara se virtuelni svijet u kome su društveni odnosi ujedno i tehnološki.

Hiperrelativizam uvodi mašinu u proces odlučivanja na način da konačna odluka zavisi od onog ko, kad i kako je traži. Sama tehnika dopušta tzv. *cybermix* u kome je sjedinjeno ljudsko kao materijalno i duhovno, i cyber kao mašinsko i duhovno.

Pitanje je kako savladati novu krizu. Jednostavan odgovor *time da se pripremi još svestranija i silnija kriza, a smanje sredstva za sprječavanje krize*. Ovaj odgovor je stoljećima uspješno primijenjivan. U tu svrhu objavljuje se ovaj manifest.

Hiperrealizam je samo nova forma vječite krize koja traje od nastanka svijesti o svijetu.

Priče o demokratiji, globalizaciji i sunovratu civilizacije, potrebno je usaglasiti s baukom hiperrelativizma koji se pojavljuje kao nova snaga vječitih promjena.

Svijest o životu i rasprava o njemu, već samim tim što je unaprijed poznat ishod, svedena je na igru.

Život je igra u kojoj nema pobjednika. Neobična je ljudska drskost da smisao života traži isključivo u smislu svog postojanja.

Ali isto tako bi ljudsko traženje smisla života, izvan ljudske svijesti bilo nemoguće. Bilo kakvo vjersko i religiozno učenje

svodi se na vjerovanje, a to je opet samo prihvatanje smisla bez traženja dokaza o njemu.

Dokaz, kao stvar ljubavi, nije ništa manje validan, od dokaza kao stvari razuma. Ljubav u svojoj osnovi podrazumijeva razum. U protivnom to nije ljubav već prevara.

U historiji ljudskog društva upravo sve vrvi od prevara. Najviše ih je bilo u načinu ostvarivanja pravde i prikazivanju društvenih odnosa kao onih koji određuju cjelokupan život.

Ako pojednostavimo historiju do krajnosti i prihvatimo da su nezavisno od stepena razvoja kroz historiju egzistirale klase *ugnjetača* i *ugnjetenih*, postavlja se problem da li su staleži unutar klasa dopuštali da se klase jednoznačno odrede.

Manipulacija koja se beskonačno ponavlja prestaje biti manipulacija. Tako je ona, ljekara, pravnika, sveštenika, pjesnika i naučnika, pretvorila u svoje plaćene najamne radnike. Ti radnici, koji moraju da se prodaju na parče tek u virtuelnom svijetu pronalaze smisao svoje egzistencije.

Na prvi pogled se čini da će klasa radnika izgubiti i ono malo dostojanstva što su joj dopuštali raniji sistemi.

Znanje gubi svoju važnost i dovodi svoje pojmovno značenje do besmisla. Informacija je osnov znanja, a sve govori da se (sada djelimično, a u budućnosti u potpunosti) verifikacija i informacija i samog znanja, obavlja tehnološkim pomagalima (poput gugliranja). *Kadija te tuži kadija ti sudi*, odluka je izvjesna.

Sadašnje vrijeme odlikuje se time što dolazi do cijepanja i podvajanja svijesti: *Može da bude al' ne mora da znači*.

U istoj mjeri u kojoj postoji realni svijet postoji i virtuelni. Na taj način mnoge stvari istovremeno postaju i nestaju.

Tako rad postaje igra i zabava i obrnuto.

Razlog sticanja neće biti samo sopstveni interesi, već nesebičnost i solidarnost: *Što više imam to više mogu podijeliti*.

Banjačučki manifest hiperrelativizma

Bez imalo pretjerivanja može se reći da je današnje društvo *društvo obilja*.

Svega ima previše. Jedini problem je što to obilje nije dostupno svima.

Hiperrelativizam je koncept koji pokušava ne da ukine vlasništvo, već da vlasništvo odredi vremenom upotrebe na demokratskim principu realne konkurencije i potreba.

Nisu važni odgovori već pitanja.

Uostalom sve je stvar načina gledanja. Znete li *zen* priču o očima?

Slijepa djevojka je godinama plakala i čekala na sreću. Niko nije imao želju da se druži s njom osim jednog mladića, koji ju je neprekidno tješio. I jednog dana djevojka ode na operaciju i progleda. Kad je progledala, vidi da je mladić koji ju je tješio slijep, kao što je i ona bila. Ona se gorko rasplače i pobjegne od njega. A mladić joj reče: Dobro znam da više nisam za tebe, samo znaj da su te tvoje oči prije nego što si progledala na njih, bile moje.

Lična sreća, kao prirodno stanje kojem teži većina ljudi, samo manjim dijelom može se odrediti kao klasno pitanje. Sopstvenu sreću pojedinac sam definiše, pa i uklapa u svoje društveno okruženje. Za sreću se ne može pobrinuti nijedan sistem, ali zato itekako može za nesreću.

Hiperrelativizam eliminiše nesreću, ali ne stvara sreću.

Ne postoji metod koji omogućava projekciju budućnosti. Postoje samo jeftini pesimistički trikovi, koji nude očekivanje nedaća, katastrofa ili nezgoda poput prethodne *zen* priče. Svi proroci su predviđali katastrofe, što im daje vrijednost petorazrednih matematičara, koji uspjevaju sagledati nemogućnost trajno stabilnog stanja: *Uslov da bi neki događaj bio izvjestan je da se ishod ponovi beskonačan broj puta.*

To je nemoguće, ne postoji ništa što se ne može dogoditi.

Ljudi duže pamte katastrofe i nesreće pa ako im u budućnosti predvidite katastrofe, one su izvjesne. Ali izvjesna je i sreća. Postati prorok čini se lako, ali problem je pronaći mjeru. Potražite svoju mjeru u sljedećim postulatima, koji su istovremeno apsolutno tačni i netačni.

Kako god da se okreneš pišaš uz vjetar.

Negativna očekivanja daju negativne rezultate.

Pozitivna očekivanja daju negativne rezultate.

Ako je dovoljno loše, kasnije nužno postaje bolje.

Pokušati ukalupiti ovaj manifest u tri pitanja, četiri istine, deset zapovjedi, ili bilo koji drugi sistem nije nemoguće, ali bez obzira na to koliko se to činilo privlačnim, postaće ograničenje limitirano brojevima. Očekivanje da zbog određene klasifikacije, rješenje postane jasnije je neracionalno. A pridavati pojedinim brojevima veću važnost nego drugim, odvodi nas (Vas) u domen mistike. Proklamovani sistem hiperrelativizma se zato deklariraju kao otvoren, njegova poglavlja i teze je moguće slobodno reinterpretirati *bez da je, obavezno, prvo i izvorno najvažnije.*

CIA, FSB, FBI, a bogami i DB i Mosad; najmoćnije policije i tajne službe svijeta prepoznale su hiperrelativizam kao realnu snagu budućnosti i pokušavaju da ga preobrate.

Shodno svojoj snazi i ulozi, hiperrelativizam prihvata preobraćenje i ugrađuje policijske metode u svoj sistem. Na taj način policijske metode gube svoju snagu, a shodno principu totalnog ukidanja privatnosti tajne službe to prestaju biti.

Novi principi raspodjele ukinuće kriminal kao sociološko i prevesti ga u medicinsko i patološko stanje.

Vojska će i deklarativno prestati da brani sistem i državu i konačno će početi da služi svojoj prvobitnoj svrsi: samoj sebi kao čistoj sili. Na taj način će postati neka vrsta *horor ventila* u svijetu zabave i rekreacije. U hiperrelativizmu aparat prisile je virtuelan i služi jedino zabavi.

Banja lučki manifest hiperrelativizma

II Ko su hiperrelativisti

Mutanti, hiperrelativisti i mangupi

Prihvatajući tezu da je vrijeme relativno, sve postaje relativno. Ako ne postoji jedno sada, i jedno bilo, pitanje je da li postoji i bilo šta drugo.

Kako nesporno postoji *nešto*, nužno se nameće zaključak da postoje samo pitanja. Pitanje je: *kako se postaje hiperrealista i ko je hiperrealista?*

Hiperrelativisti su ljudi *novog kova*. Oni ne koriste svoje mogućnosti za sticanje privilegija, naprotiv, oni se odriču njih u korist onih čije su potrebe veće od njihovih.

Tipični *korporacijski mutanti* koriste svaku i najmanju priliku za uvećavanje ličnog bogatstva, čak i u slučaju kad njihovo vlasništvo odavno prevazilaze njihove potrebe. Uvećavanje vlasništva bez kontrole nad njim, postaje patološko stanje koje čak i mutantima počinje da smeta.

Bogatstvo samo po sebi nije ništa loše, ono to postaje tek onda ukoliko se ne koristi i kad mu je jedina svrha postojanje. Bogatstvo koje se koristi se i naziva dobro, što mu određuje svrhu.

Mutantima je privatnost maska pod kojom sakrivaju nepotrebno nagomilana bogatstva.

Totalni gubitak privatnosti predstavlja novu privatnost. Odbacujući materijalnu valorizaciju svojih prednosti stečenih bilo rođenjem, bilo obrazovanjem, bilo radom, hiperrelativisti se ne izdižu iznad ostalih ljudi, već samo stavljaju na čelo novog pokreta.

Hiperrelativizam od sviju stvara elitu.

Potpuni i idealni individualizam znači dobrovoljno pristajanje na okove u kojima je sve zajedničko.

Hiperrelativisti su pobjednici ovog paradoksa i začetnici novog poretka koji nije nužno samo društveni, već i životni.

Totalni individualizam dovodi do ukidanja individualizma i stvaranja opšte svijesti.

Svi smo već odavno hiperrealisti, samo neki to još ne prihvataju. Umjesto ranije jasno određene pripadnosti klasi, sada suprotstavljeni tabori postaju stvarni i virtuelni svijet. Uopšte nije važno da li Vi manipulirate ili Vama manipuliraju, važno je kako to doživljavate. I da li to doživljavate?

Aristofanu se pripisuje poznata priča o tome kako su ljudi nekoć bili okrugla bića, ali su ih bogovi prepolovili zbog lošeg vladanja. Od tada svaka od te dvije polovice traži onu drugu kako bi se iznova spojile. U hiperrelativizmu, spajanjem stvarnog i virtuelnog, ljudi ponovo postaju *okrugla bića*.

Pronalaženje smisla života u produžetku vrste je jedan od odgovora, koji čak i najvulgarniji materijalisti nerado prihvataju. Ali pojednostavljeno, u smislu aseksualnih samodovoljnih okruglih bića čija je svijest dijeljena s mašinama su perspektiva koja nema veze s Banjalučkim manifestom.

Porodica i ljubav opstaće i u hiperealizmu, a nove forme ovih kategorija biće predmet posebnog ogleada.

Očekivani i jedini veći problem je prelazni period iz trenutnog stanja u stanje hiperrelativizma.

U tom periodu vrebaju različite opasnosti, a najveća su *mangupi iz sopstvenih redova*.

Zato je neophodno da se hiperrelativizam razvija kontrolisano i sukcesivno, a da se hiperrelativisti u ovoj fazi pažljivo deklariraju i ne budu nestrpljivi, jer hiperrelativizam će nužno i sigurno pobjediti.

Mangupe je dovoljno prepoznati, kad se deklariraju kao takvi, oni to prestaju biti.

Prihvatite ovaj manifest i ujedinite se: *mutanti, hiperrelativisti i mangupi, svi u jedan stroj!*

III Deset teza hiperlativizma

1. *Zajedno smo skupa.*

Priključite se hiperrelativizmu, nemate šta izgubiti osim svoje anonimnosti. Svi će postati poznati i slavni i na taj način demokratija dobija novi osnov.

Ako poznaješ sebe, a neprijatelja ne... čeka te duga i neizvjesna bitka.

Ako ne poznaješ ni sebe ni neprijatelja... poraz je siguran.

Ako poznaješ sebe, a i neprijatelja pobjeda ti je zajamčena... Sun Tzu

Bilo da pristajete na njega ili ne, hiperrelativizam će pobijediti.

U životu treba naučiti da s onim što imamo učinimo najbolje što možemo.

Prihvatite naša uvjerenja, nema potrebe da odbacite svoja, hiperrelativizam ne vidi protivječnost u istovremenom postojanju suprotnosti.

Uostalom ukoliko se dobrovoljno ne priključite hiperrelativizmu, on će nakon što ovlada i pobijedi zastarjele oblike svijesti, ipak da Vas prihvati i prigri pod svoje okrilje.

2. *Biće ono što mora.*

Paralelni tokovi omogućavaju bilo kakav ishod bez obzira na preduslove.

Društvene forme gube na svom značaju. To što u svijetu trenutno postoje bitno različiti preduslovi za prihvatanje i razvoj hiperrelativizma samo doprinosi da on prevlada u različitim formama i oblicima. Od diktature do apsolutizma, od demokratije do autokratije.

Pravilo da baza određuje nadgradnju, dobija novi smisao beskonačnim ponavljanjem, koji rekurzivno omogućava povratak na ranije stanje i novi ciklus.

Upotrebom novih tehnologija, poput Interneta, hiperrelativizam omogućava neograničen broj reinkrinacija, što u potpunosti relativizuje trenutno stanje. *Ono što jeste samo nam se čini.*
Zec stvarno nikad ne prestiže kornjaču. *Nije lijepo što je lijepo, nego što je kome drago.*

3. Novac je umjesto sluge postao gospodar ljudskog ponašanja. *Vrijeme je da se novac ukine.*

Vlasništvo i novac su izmišljene istorijske kategorije, kad budu ukinute svi će se čuditi zašto su tako dugo opstale. Sadašnja kriza zahtijeva kreiranje takve politike koja će osigurati pravednu raspodjelu. Monetarna politika i novac kao osnov i transmisija raspodijele pokazuje se nedostatnom. Povlačenjem novca iz opticaja bi se onemogućila nekontrolisana zarada, nezakonita upotreba i otuđenje novca.

U hiperrelativizmu se vlasništvo nad bilo čim gubi gubitkom potrebe za tim dobrom, i predmet se automatski stavlja na raspolaganje novom korisniku u zavisnosti od njegovih potreba. Moderne mašine, zasnovane na računarskoj tehnologiji, omogućavaju registraciju ovakvog vlasništva kao promijenjive osobine (atributa) predmeta.

Jedini je problem ko će biti arbitar i procjenjivati stanje potrebe. Ukoliko se odluka prepusti mašini, teško je očekivati da mašina definiše princip pravednosti.

Ukoliko se odluka prepusti čovjeku opet se vraćamo na polarni (klasni) princip u kome postoje dvije klase, jedna koja odlučuje i druga o kojoj se odlučuje.

Prijedlog je da arbitražu obavljaju istovremeno i mašine i ljudi, a da se u slučaju različitih odluka proces prenosi na sljedeći par čovjek/mašina dok se rezultat ne poklopi.

U prelaznom periodu novac će se morati zadržati, ali potrošački mentalitet je potrebno svesti na minimum, vidi Praktične savjete.

Banja lučki manifest hiperrelativizma

4. Važi princip 24/7, gdje se vrijeme odmora tretira kao priprema za rad.

Potrebno je da se pronade nova definicija rada.

Rad od hobija i zabave razlikujemo po tome što se rad plaća.

Pošto se novac ukida biće potrebno da se pronade nova mjera za rad.

U prelaznom periodu mogli bi se zadovoljiti definicijom u kojoj je rad proces koji stvara višak vrijednosti. Relativno je lako definisati stvaranje novih materijalnih dobara, ali stvaranje novih duhovnih vrijednosti je daleko kompleksnije. Teškoća da li je nešto novo, ili tek nepoznato autoru.

Postoji i čitav niz djelatnosti (edukacija, učenje, zabava...) koji ova definicija ne pokriva, odnosno pokriva vrlo nategnuto; kao priprema, odnosno procesi koji olakšavaju rad i slično.

Kad hiperrelativizma ovlada u njemu će rad biti zadovoljstvo, a ne prinuda i samim tim sve postaje rad i zadovoljstvo.

5. *Društveni poredak hiperrelativizma biće zasnovan na principima i formi moderne komune.*

Moguće je da komuna ne posjeduje nikakve realne osobine, već da bude entitet virtuelnog svijeta.

Komuna će egzistirati na principima nove demokratije. Novi sistem omogućiće stanovništvu komune da glasaju kada god to zažele. Oni će moći da mijenjaju svoje iskaze i nekoliko puta dnevno ukoliko to nađu za potrebno, a sistem će takve promjene brzo i precizno obraditi.

6. Svega ima viška: *Nema više varvara.*

Civilizacija je postala, ili postaje univerzalna. Sve je postalo jedno globalno selo. Nestaju i najuporniji izolicionisti. I one nacije koje su se nekad nazivale velike i one koje se još uvijek nazivaju varvarske, nestaju i stapaju se u amorfni konglomerat.

Već stotinak godina postoji višak svih vrsta materijalnih dobara, a svijest o tome višku postaje dominantna u XXI vijeku. Ova

Deset teza hiperrelativizma

nova svijest transformiše ranije dominantnu utopističku tezu: *Od svakoga prema sposobnostima, svakome prema potrebama.*

Osnovno oružje koje ruši i razara samosvojnost jeste materijalno poboljšanje omogućeno *brzim poboljšanjem svih oruđa za proizvodnju, beskrajno olakšano* modernim tehnologijama. *Jeftine cijene roba jesu teška artiljerija* kojom novo doba ruši sve kineske zidove, kojom ona i najuporniju mržnju varvara protiv stranaca prisiljava na kapitulaciju. *Ono prisiljava sve nacije da prihvate novi način proizvodnje, ako neće da propadnu; ona ih prisiljava da same kod sebe uvedu hiperrelativizam.*

U društvu obilja, svi moraju da to obilje zasluže. Ukoliko bi neko u lancu pokušao da ne ispuni svoje obaveze automatski bi bio isključen iz lanca. To ne znači da bi bio eliminisan u fizičkom, ili materijalnom smislu. Naprotiv, njegove socijalne potrebe bi bile zadovoljene, ali on ne bi bio aktivan. Istovremeno bi mu se uvijek iznova nudila mogućnost da se makar dijelom uključi u novi ciklus. Opravdana je pretpostavka da će stalna neaktivnost da nužno rodi potrebu za promjenom i aktiviranjem.

Uslov da ne budemo robovi je da ropski radimo.

Siromaštvu nedostaje mnogo, lakomosti sve.

7. Uspostavljanje smisla riječima postaće suvišna.

"Don't worry, be happy"... You'll never walk alone - You'll always walk alone

Čovjek je sebi najveći neprijatelj, ustvari čovjek je jedini svoj neprijatelj. ZATO: Ne brini, budi srećan - Sanjaj i budi srećan. Nikad nećeš biti sam. Uvijek ostaneš sam.

Bilo koju od ovih tvrdnji moguće je prihvatiti kao apsolutno tačnu, u zavisnosti od predhodno uspostavljenih odnosa.

Sama komunikacija određuje smisao. Odgovori već gube smisao, dovoljna su pitanja.

U prošlim vremenima prenos duhovnih vrijednosti izraženih na jednom jeziku obavljali su obdareni pojedinci - prevodioci. I

Banjačučki manifest hiperrelativizma

mada je među svim prevodiocima opšte prihvaćena istina da je prevod i najjednostavnijeg pojma s jednog jezika na drugi nemoguć, svi su se slagali da je upravo ta nemogućnost dovela do toga da ljudi apsolutno shvataju šta je rečeno na drugom jeziku, bez obzira što je to pojmovno izraženo drukčije. Ponavljanje i istovjetnost nisu mogući, pa upravo razlike dovode do toga da krajnji rezultat bude isti.

Pojednostavljeno gubitak ekskluzivnosti pojedinačnih jezika označiće stvaranje nove stvarnosti.

Nova stvarnost neće više biti samo pojmovna-opisna, već stvarna-hiperrealna.

8. *Pobjeda poraza je temelj uspjeha.*

Sport koji za osnov ima moto Citius Altius Fortius (Brže, više, jače) je savremeni opijum za narod.

Savremeni sport postavlja pitanje ostvarivanja cilja. Ne da li cilj opravdava sredstva, već šta znači najviše moguće. I da li je moguć sport bez takmičenja. Pobjeda i dominacija je apsolutna kategorija kojoj teže sva bića i pojave. Novi ljudi treba da odbace tu prirodnu potrebu i da izgrade kult poraza.

Poraz je ljudska, a pobjeda prirodna potreba.

Poseban problem je upotreba stimulativnih sredstava. *Prema principu indukcije, posmatrajući crvenu jabuku trebalo bi da se povećava naše vjerovanje da su svi gavrani crni!* Normalno to kakva je jabuka, teško da ima ikakve veze s bojom gavrana, pa ćemo umjesto analize ovog poznatog paradoksa, reći da je razlika između dozvoljenih i nedozvoljenih sredstava, mada svima jasna teoretski, vrlo diskutabilna.

9. *Sazrelo je vrijeme da svi postanu umjetnici. Ukinimo umjetnost!*

Umjetnost po samoj svojoj prirodi mora biti ekskluzivna. Da bi nešto bilo lijepo, neophodno je da nešto bude ružno.

Deset teza hiperrelativizma

Masovna produkcija nužno generiše nešto između, što odgovara novim standardima.

Odbacivanje standarda znači prihvatanje haosa, pa umjetnost prestaje biti čak i upitno potrebna. Naime, svako pitanje na koju postoji jednostavan i svima dostupan odgovor to prestaje biti (ili postaje glupost).

A umjetnost kao reprodukciju, osudio je još Platon vidjevši u njoj *sjenu sjene*, pa s redefinicijom lijepog u standardno, umjetnost definitivno gubi smisao.

10. As You Like It -Kako Vam drago.

Sve je trajno nezavršeno, pa je deseta teza Banjalučkog manifesta najvažnija. Njeno definisanje i interpretacija je ostavljeno svakom na volju.

S obzirom na tezu pet dolazi do beskonačnog niza mogućnosti u sklopu totalno otvorenog sistema. Ovom tezom je uspostavljena direktna veza sa svim postojećim, bivšim i budućim svjetonadzorima. Teza 10 dopušta ukidanje svih drugih teza izuzev nje same.

Moja deseta teza je: Kad te bole noge stepenicama se penješ jednu po jednu.

I sutra će biti stepenica, čak i ako ne bude sutra.

Koja je vaša deseta teza?

Banjačučki manifest hiperrelativizma

***IV Pet praktičnih savjeta za svakodnevno
practiciranje hiperrelativizma***

1. Praktikuje hiperrelativizam na svakom mjestu. U tu svrhu svake nedjelje izaberite jednu tezu hiperrelativizma i u toku dana je tri puta ponovite različitim osobama. Uskoro će Vas svi poznanici izbjegavati, a to će Vam ostaviti dodatno vrijeme da usavršite svoju desetu tezu i šestu vježbu.
2. Radimo kao da će hiperrelativizam nastupiti sutra, a budimo spremni da se za njegovu pobjedu borimo do kraja života. Pripreme za novo vreme podrazumijevaju ulaganja u modernizaciju i razvoj, a šta to konkretno znači zavisi od posla kojim se bavite: *Ne postoji osoba koja nije sposobna da uradi više od onoga što misli da može.*
3. Ne dopustite da Vas zanesu i prevare zavodljivi ostaci starih sistema koji pod maskom demokratije i slobode nude potrošačko ludilo. Kako će se novac u prelaznom periodu hiperrelativizma zadržati, potrebno su vježbe koje će potrošača konzumenta postepeno transformisati u aktivnog hiperrealistu. Ekstremna vježba je odlazak u tržišni centar u kojem ćete ostati sat vremena i nećete kupiti ništa. Standardna vježba je odlazak u tržišni centar sa spiskom potrebnih stvari za kupovinu.
4. Mnogo malih koraka ima veći efekat od nekoliko velikih. Strpljivost omogućava sigurnu pobjedu, jer *"Onome koji umije da čeka, s vremenom sve dolazi."*

Strpljenje ćete najbolje vježbati tako što stanete u red i čekate nešto što Vam ne treba. Ova vježba je posebno efikasna ukoliko kad dođete na red odustanete od nabavke onog što ste čekali. Specijalci i aktivisti pokreta, čekaće ono što im je potrebno, pa ni to neće kupiti, već će se *prešaltati* u novi red, bar dva puta prije nego što izvrše nabavku.

5. Svakodnevno vršite prizivanje optimizma. Jednostavna vježba za to je da svako veče zapišete tri lijepe stvari koje su Vam se dogodile tog dana. Ukoliko je taj dan bio bez takvih događaja zapišete tri lijepe stvari koje bi voljeli da su se desile tog dana - prema drugoj tezi hiperrelativizma te stvari će obavezno da Vam se i dese.

Shodno desetoj tezi ***šesta vježba je najvažnija***. Šesta vježba eliminiše otuđenje i provodi se individualno. Da bi se uspješno provodila morate prepoznati element otuđenja, koji Vas najviše smeta. *U odnosu otuđena rada svaki čovjek promatra drugoga prema mjerilu i odnosu u kojem se nalazi on sam kao radnik.*

Ne ulazeći u detalje, u prelaznom periodu, novac je i dalje osnov otuđenja. Zbog toga predlažem da svoj odnos prema novcu maksimalno relaksirate i unaprijedite svoj odnos prema radu i drugim ljudima. Dok ne prepoznate drugi način, preporučujem da jednom sedmično kupite poklon i poklonite nekom koga volite. Na taj način ćete prije svega svesti vrijednost novca na pravu mjeru i s radošću druženja ublažiti osjećaj prisile na rad ukoliko ga imate.

Kod ove vježbe su dvije skrivene opasnosti: da poklone kupujete samo sebi i da poklone kupujete samo drugim. U

Banjačučki manifest hiperrelativizma

oba slučaja problem je u mjeri samosvojnosti; u prvom podcjenjujete, a u drugom precjenjujete sebe i svoju ulogu u svijetu.

Vježbanje hiperrelativizma se upražnjava kao dio radnih obaveza. U prelaznom periodu primijenjuje se skraćeni kurs vježbi koji je predodčen kroz ovih pet (šest) savjeta.

Svi koji upražnjavaju ove vježbe stavljaju se pod dobrovoljni nadzor tajnih službi dok i same tajne službe ne postanu nadzirane.

Prema principu *nove privatnosti* sva prava na Manifest i sve njegove dijelove polaže

Miroslav Mihaljišin & moj Tim

CIP - Каталогизacija у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

821.163.41-7

МИХАЉИЋИН, Мирослав

Banjalučki manifest hiperrelativizma /
Miroslav Mihaljišić. - Banja Luka : Tale, 2009.
16 str. ; 17 cm

Tiraž 300.

ISBN 978-99938-23-24-7

COBISS.BH-ID 978712

